

2024

#BEACTIVE DAY

VODIČ ZA ODRŽIVOST

Kako ozeleneti kretanje:

*Sveobuhvatan vodič za održivo
upravljanje događajima za
#BEACTIVE DAY.*

Co-funded by
the European Union

europeactive
EUROPEAN WEEK OF SPORT

#BEACTIVE
EUROPEAN WEEK OF SPORT

Sadržaj

01 UVOD	4
02 VODIČ KROZ VODIČ	5
03 ODRŽIVOST I DOGAĐAJI VEZANI ZA FIZIČKU AKTIVNOST	6
3.1 Održivost u organizaciji događaja iz oblasti fitnesa i fizičke aktivnosti	7
3.2 Uticaj fitnesa i događaja fizičke aktivnosti na životnu sredinu	8
3.3 Značaj za planiranje i realizaciju događaja u oblasti fitnesa i fizičke aktivnosti	9
04 PLAN DELOVANJA: KAKO SVESTI UTICAJ NA ŽIVOTNU SREDINU NA MINIMUM	19
Korak 1: Planirane pre događaja	19
Korak 2: Realizacija događaja	20
Étape 3 : Évaluation en aval	21
Dodatna razmatranja	21
05 IZAZOVI PRI INTEGRISANJU ODRŽIVOSTI U DOGAĐAJE	22
06 KAKO INSPIRISATI ODRŽIVE PRAKSE	24
07 ZAKLJUČAK	27
08 BIBLIOGRAFIJA I KORISNI IZVORI	28
09 O PROJEKTU #BEACTIVE DAY 2024	30

”

ZAHVALNOST

Ovaj vodič je razvijen u okviru projekta **#BEACTIVE DAY 2024**, koji sufinansira program Erasmus+ Evropske unije. Sadržaj je razvio **Luís Monteiro** iz Evropske mreže za sportove na otvorenom [European Network of Outdoor Sports \(ENOS\)](#), uz podršku i doprinos konzorcijuma nakon zajedničke radionice na ovu temu.

Co-funded by
the European Union

morla
moves

01 UVOD

U vremenu kada održivost životne sredine treba da bude jedan od najvažnijih prioriteta i kada Evropski zeleni dogovor (European Green Deal) počinje da se sprovodi, svaki sektor i svaka industrija, uključujući oblast fitnesa i fizičke aktivnosti, moraju preduzeti proaktivne korake kako bi svoj uticaj na životnu sredinu sveli na minimum.

Nadovezujući se na zamah prethodnih inicijativa, ovogodišnja kampanja **#BEACTIVE DAY** dodatno stavlja fokus na zaštitu životne sredine i odgovornost prema njoj, prihvatajući održivost kao jedno od svojih osnovnih načela.

Ovaj vodič nastao je iz potrebe da promocija fizičke aktivnosti koja doprinosi zdravlju ljudi ne bude na štetu zdravlja naše planete. Njegov cilj je da posluži kao svojevrsni navigacioni alat za organizacije iz oblasti fitnesa i fizičke aktivnosti, osnažujući ih da predvide promene u oblasti zaštite životne sredine u svojim zajednicama.

Polazeći od činjenice da održivost nije univerzalno rešenje koje odgovara svima, ovaj vodič nudi sveobuhvatan plan delovanja prilagođen specifičnim

potrebama i izazovima organizatora događaja u okviru kampanje. On ukazuje na hitnu potrebu da se odgovori na ekološke izazove našeg vremena i pruža praktične strategije za očuvanje resursa i promovisanje ekološki prihvatljivih praksi, čime otvara put ka održivijem planiranju i realizaciji događaja.

Ovaj vodič osmišljen je kako bi pomogao organizatorima događaja da prihvate svoju ulogu pokretača promena i unaprede održivost kampanje **#BEACTIVE DAY** i aktivnosti koje prevazilaze njen okvir.

02 VODIČ KROZ VODIČ

*Kao deo kolektivne vizije organizacije EuropeActive da više ljudi bude fizički aktivno češće širom Evrope, ovaj dokument razvijen je u okviru projekta **2024 #BEACTIVE DAY**.*

Namenjen je pružanju podrške organizatorima, partnerima i zainteresovanim stranama u njihovim ulogama u okviru aktivnosti **#BEACTIVE DAY**, osnažujući ih da razumeju i smanje uticaj svojih događaja na životnu sredinu, istovremeno promovišući fizičku aktivnost koja doprinosi zdravlju (HEPA).

Ovaj vodič namenjen je širokom krugu korisnika, uključujući organizatore događaja u okviru kampanje, fitnes i sportsko-rekreativne klubove i centre, partnere uključene u inicijative **#BEACTIVE DAY**, kao i sve zainteresovane strane posvećene održivosti u planiranju događaja. Svako od njih ima važnu ulogu u uspehu aktivnosti **#BEACTIVE DAY** i može doprineti zaštiti životne sredine.

Kroz praktične strategije, smernice i resurse, ovaj vodič pruža informacije i alate neophodne za integrisanje održivosti u svaki aspekt planiranja i realizacije događaja. Od razumevanja značaja održivosti do primene ekološki prihvatljivih praksi i procene uticaja na životnu sredinu, vodič nudi konkretne smernice za delovanje, uz usklađenost sa Ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih nacija (United Nations' Sustainable Development Goals).

Imajući u vidu organizatore događaja iz oblasti fitnesa i fizičke aktivnosti, partnere i zainteresovane strane, ovaj vodič pruža:

- pregled globalnih i regionalnih trendova u oblasti ekološke održivosti, uz uvid u značaj održivosti za planiranje i realizaciju događaja;
- sveobuhvatan pregled uobičajenih uticaja na životnu sredinu i konkretnih strategija za njihovo efikasno ublažavanje;
- detaljan plan održivog delovanja koji nudi smernice - korak po korak - za integrisanje održivih praksi u sve faze planiranja i realizacije događaja;
- inspirativne inicijative u oblasti održivosti, praćene inovativnim primerima iz prakse koji prikazuju efikasne pristupe smanjenju ekološkog otiska i promovisanju ekološki prihvatljivih praksi;
- bibliografiju i resurse za dalje istraživanje, koji pružaju dodatne smernice za održivo planiranje i realizaciju događaja.

03 ODRŽIVOST I DOGAĐAJI VEZANI ZA FIZIČKU AKTIVNOST

U današnjem svetu urgentnost delovanja u cilju rešavanja klimatske krize je neupitna.

U okviru Evropske unije (EU), građani zaštitu životne sredine i ublažavanje klimatskih promena stavljaju među svoje najveće prioritete, pri čemu 94% građana u svim državama članicama EU navodi da im je zaštita životne sredine važna, dok 91% klimatske promene prepoznaje kao ozbiljan problem.¹

Ovakav zajednički stav dodatno potvrđuje jasan mandat za delovanje i naglašava značaj uključivanja održivih praksi u svaki sektor, uključujući oblast fitnesa i fizičke aktivnosti. Globalni okvir Ujedinjenih nacija u oblasti klimatske zaštite „Sport za klimatsku aktivnost”² naglašava ključnu ulogu ovih oblasti u ublažavanju posledica klimatskih promena unutar sektora, kao i u snažnoj podršci komunikaciji o ovoj temi i izvan ovih oblasti. Pored toga, Međunarodna unija za zaštitu prirode (IUCN) naglašava potrebu da se sportski događaji organizuju na ekološki odgovoran način, sa posebnim fokusom na unapređenje biodiverziteta.³ Ovakav pristup od suštinskog je značaja za kredibilitet sektora i očuvanje baze navijača i entuzijasta, odražavajući sve veću svest o uticajima na životnu sredinu.

Istovremeno se menjaju i očekivanja potrošača, pa su sportski klubovi, rekreativni centri i fitnes objekti pod sve većim pritiskom da održivost životne sredine stave među svoje prioritete. Ovaj trend odražava rastuću svest među potrošačima, koji sve više prepoznaju i favorizuju organizacije koje primenjuju održive prakse.

Iako je većina postojećih referentnih dokumenata i okvira prvenstveno usmerena na sport u njegovom najširem smislu (olimpijski pokret, organizovani sport, masovni sport i sportski pokret u celini), cilj ovog vodiča jeste da temu održivosti učini vidljivijom, razumljivijom i, što je najvažnije, praktično primenljivijom među organizatorima događaja iz oblasti fitnesa i fizičke aktivnosti – na primer kroz kampanju **#BEACTIVE DAY**. Iako su aspekti održivosti i mere delovanja gotovo identični za sportske i fitnes događaje, radi jasnoće će se u ovom vodiču koristiti izraz „događaji iz oblasti fitnesa i fizičke aktivnosti”.

3.1 Održivost u organizaciji događaja iz oblasti fitnesa i fizičke aktivnosti

Baš kao što globalna potreba za delovanjem u oblasti zaštite životne sredine snažno odjekuje u svetu sportskih događaja, isti pristup treba dodatno da prihvate i događaji iz oblasti fitnesa i fizičke aktivnosti. Upravo zato izdanje kampanje #BEACTIVE DAY za 2024. godinu promoviše održivost životne sredine kao jedan od glavnih fokusa kampanje.

Ovi događaji imaju važnu ulogu na putu ka boljoj budućnosti, a od organizatora se danas očekuje da održive prakse uključe u procese prijave, faze planiranja i samu realizaciju događaja. Održivost u organizaciji događaja iz oblasti fitnesa i fizičke aktivnosti prevazilazi površinske mere poput smanjenja otpada ili izbora materijala; ona podrazumeva **kreiranje događaja koji odražavaju odgovornost prema životnoj sredini, društvenu jednakost i ekonomsku održivost.**

Kao što održivost podrazumeva razmatranje dugoročnih posledica, pristup „trostrukog bilansa” (triple bottom line) ističe tri ključne dimenzije održivosti: ljude, planetu i prosperitet. Ovaj pristup prepoznaje da efikasno planiranje događaja ne sme dati prioritet samo ekonomskoj održivosti (**prosperitet**), već mora obezbediti i društvenu jednakost (**ljudi**) te očuvanje životne sredine (**planeta**).

Usklađivanjem ova tri elementa organizatori mogu kreirati događaje koji ne samo da smanjuju negativan uticaj na životnu sredinu, već i unapređuju društvenu dobrobit i podstiču ekonomski prosperitet. Ovakav pristup omogućava organizatorima da razvijaju **#BEACTIVE DAY** događaje koji pozitivno doprinose društvu, uz očuvanje naše planete za buduće generacije.

IZVOR

<https://komoneed.com/the-triple-bottom-line-people-planet-and-profit/>

¹https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_331

²<https://unfccc.int/climate-action/sectoral-engagement/sports-for-climate-action>

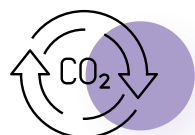
³<https://www.iucn.org/our-work/topic/tourism-and-sport/sports-nature>

3.2 Uticaj fitnesa i događaja fizičke aktivnosti na životnu sredinu

Iako događaji iz oblasti fitnesa i fizičke aktivnosti donose brojne koristi, oni istovremeno imaju i značajne uticaje na životnu sredinu.

Uticaji ovakvih događaja na životnu sredinu mogu znatno varirati u zavisnosti od faktora kao što su veličina događaja, lokacija, trajanje i aktivnosti koje su uključene. Razumevanje i ublažavanje ovih uticaja od suštinskog je značaja za promovisanje održivosti u ovim sektorima i usklađivanje sa globalnim ciljevima zaštite životne sredine. Neki od najčešćih uticaja na životnu sredinu povezanih sa ovakvim događajima uključuju:

Emisije ugljenika:

Događaji koji podrazumevaju putovanja, naročito avionski prevoz ili putovanja na velike udaljenosti, mogu značajno doprineti emisiji CO₂;

Potrošnja resursa:

Događaji mogu zahtevati značajne količine resursa kao što su voda, energija i materijali za infrastrukturu, objekte i opremu;

Stvaranje otpada:

Sportski, fitnes i događaji fizičke aktivnosti često proizvode velike količine otpada, uključujući ambalažu, otpad od hrane i proizvode za jednokratnu upotrebu;

Narušavanje staništa:

Događaji koji se održavaju u prirodnim područjima ili uključuju građevinske radove mogu dovesti do uništavanja staništa ili uznemiravanja divljih životinja u lokalnim ekosistemima;

Zagađenje vode, vazduha, zagađenje bukom i svetlošću:

Aktivnosti povezane sa događajem, kao što su prevoz, ugostiteljske usluge i upravljanje otpadom, mogu doprineti zagađenju vode i vazduha. Pored toga, buka i svetlosno zagađenje tokom noćnih sati mogu imati štetne posledice po noću aktivne vrste.

3.3 Značaj za planiranje i realizaciju događaja u oblasti fitnesa i fizičke aktivnosti

Razmatranje uticaja na životnu sredinu od velikog je značaja, posebno prilikom organizacije događaja u okviru kampanje #BEACTIVE DAY, jer oni često ostavljaju primetan ekološki otisak.

Zato organizatori događaja, kroz razumevanje i savesno smanjenje svog uticaja na životnu sredinu, mogu imati važnu ulogu u globalnim naporima za borbu protiv klimatskih promena i degradacije životne sredine.

Integrisanje održivosti u planiranje i realizaciju događaja ne predstavlja samo ispunjavanje ekoloških odgovornosti, već donosi i brojne koristi:

Privlačenje učesnika koji su ekološki osvešteni:

Održivi događaji imaju potencijal da privuku učesnike kojima su pitanja zaštite životne sredine važna, čime se proširuje domet i uticaj događaja

Unapređenje reputacije brenda:

Prihvatanje održivosti može unaprediti reputaciju događaja i njegovih organizatora, ukazujući na posvećenost zaštiti životne sredine i odgovornim praksama.

Podsticanje partnerstava:

Događaji usmereni na održivost mogu olakšati uspostavljanje partnerstava sa organizacijama posvećenim očuvanju životne sredine i održivosti, čime se proširuju mreža i uticaj događaja.

Ostvarivanje ušteda:

Primena održivih praksi može dovesti do smanjenja troškova kroz unapređenu operativnu efikasnost i bolje upravljanje resursima, što organizatorima dugoročno donosi finansijske koristi.

Dok nastojimo da **#BEACTIVE DAY** postane ekološki osvešteno iskustvo, potrebno je razmotriti čitav niz aspekata. Ovi aspekti predstavljaju izvor inspiracije, a ne stroge obaveze, pružajući bazu znanja sa savetima i idejama. **Prihvatanje održivosti ne znači samo „štikliranje stavki“, već njeno utkivanje u samu srž procesa planiranja događaja.** Bilo da organizujete lokalnu trku ili veliki fitnes festival, sledeći aspekti mogu pomoći u kreiranju održivih inicijativa:

Promovisanje održivih opcija prevoza

Promovisanje održivih načina prevoza za učesnike događaja smanjuje emisije CO2 i ublažava saobraćajne gužve.

Organizatori mogu podsticati učesnike da koriste javni prevoz, zajedničku vožnju, bicikl ili pešačenje kako bi stigli do lokacije događaja. Pružanje informacija o rutama javnog prevoza, parkingu za bicikle i označenim zonama za zajedničku vožnju može olakšati izbor održivih načina transporta.

Praktični predlozi:

Podsticati članove tima da koriste javni prevoz;

Podsticati korišćenje zajedničkog prevoza (zajednička upotreba automobila i mini-busevi);

Ohrabrivati posetioce i učesnike da biraju načine prevoza na ljudski pogon, odnosno hodaње, trčanje ili vožnju bicikla;

Organizovati odgovarajuće sastanke onlajn, kako bi se smanjila potreba za putovanjem;

Za prevoz zahtevati od dobavljača korišćenje vozila koja koriste obnovljive izvore energije;

Uvesti ekološke bonuse u ugovore o nabavci, kako bi se podstakle održive prakse;

Koristiti kurirske službe koje za dostavu koriste bicikle;

Za službeni prevoz birati vozila koja koriste energiju iz obnovljivih izvora;

Smanjiti korišćenje taksija, a kada je neophodno, koristiti taksi kompanije koje su usmerene na zaštitu životne sredine;

Organizovati zajednički prevoz za članove tima i učesnike;

Pratiti i evidentirati otisak CO2 kod prevoza učesnika do događaja;

Strategije za smanjenje otpada, reciklažu i kompostiranje

Primena efikasnih strategija upravljanja otpadom od ključnog je značaja za smanjenje uticaja događaja na životnu sredinu.

Količina otpada može se smanjiti izbegavanjem plastike za jednokratnu upotrebu, obezbeđivanjem višekratnih ili kompostabilnih alternativa, kao i postavljanjem stanica za reciklažu i kompostiranje širom prostora na kojem se događaj održava. Edukacija učesnika o pravilnom odlaganju otpada može dodatno podstaći njihovo aktivno učešće u reciklaži i kompostiranju.

Praktični predlozi:

Uvesti politiku „bez plastike za jednokratnu upotrebu“;

Insistirati da učesnici donose sopstvene višekratne flaše za vodu i obezbediti filtriranu vodu iz česme tokom cijelog događaja;

Smanjivati količinu otpada i istovremeno ga reciklirati prema vrsti materijala i količini, kako bi se postigla maksimalna efikasnost;

Obezbediti lako dostupne opcije za reciklažu flaša i limenki kako bi se podstaklo pravilno odlaganje otpada;

Smanjiti upotrebu štampanih materijala radi smanjenja papirnog otpada. Koristiti višekratne priremene konstrukcije;

Dodeljivati nagrade za održivost ili virtuelne nagrade kako bi se podstaklo ekološki odgovorno ponašanje;

Jasno označiti mogućnosti za reciklažu za posetioce, učesnike i osoblje događaja;

Preispitati prakse nabavke kako bi se smanjio otpad od ambalaže;

Izbegavati korišćenje kombinovanih materijala koji se ne mogu lako reciklirati;

Obezbediti da mesta za reciklažu budu jasno vidljiva i dobro označena radi lakšeg pristupa;

Pratiti i evidentirati količinu proizvedenog otpada, kao i procenat pravilno razvrstanog otpada, kako bi se procenila efikasnost i identifikovale oblasti za unapređenje.

Korišćenje obnovljivih izvora energije i smanjenje potrošnje energije

Napori usmereni na maksimalnu energetska efikasnost i integraciju obnovljivih izvora energije mogu značajno smanjiti uticaj događaja na životnu sredinu.

Korišćenje energetska efikasne rasvete, opreme i uređaja, uz istraživanje alternativa kao što su solarna ili energija vetra, predstavljaju ključne korake. Pored toga, sprovođenje mera za uštedu energije, poput gašenja osvetljenja kada se ne koristi i optimizacije sistema grejanja i hlađenja, može dodatno smanjiti potrošnju energije. Ovi procesi mogu biti automatizovani putem senzora pokreta / infracrvenih senzora i uključeni u infrastrukturna rešenja.

Praktični predlozi:

Pratiti i evidentirati potrošnju energije kako bi se identifikovale mogućnosti za unapređenje i procenila efikasnost mera;

Prilagoditi ventilacione sisteme broju prisutnih i potrebama gledalaca radi optimizacije potrošnje energije;

Zahtevati od dobavljača energije isporuku „zelene energije“;

Nabavljati rezervne delove koji omogućavaju popravku i/ili nadogradnju iz održivih izvora umesto kupovine novih delova (polovni delovi, lokalno nabavljeni delovi);

Maksimalno koristiti prirodno dnevno svetlo kako bi se smanjila potreba za veštačkom rasvetom;

Edukovati zaposlene o praksama štednje energije i podsticati njihovo aktivno učešće;

Preispitati i optimizovati tehnička rešenja radi smanjenja rasipanja energije;

Instalirati rasvetu sa senzorima pokreta koja automatski prilagođava nivo osvetljenja u zavisnosti od aktivnosti i prisustva ljudi.

Preći na energetska efikasnu LED rasvetu za arene i opštu rasvetu;

Smanjenje potrošnje vode i sprečavanje zagađenja

Napori usmereni na smanjenje potrošnje vode i sprečavanje zagađenja od ključnog su značaja za očuvanje životne sredine.

Primena mera za uštedu vode, kao što su korišćenje vodootpornih / štedljivih sanitarnih uređaja i pejzažnih rešenja, prikupljanje kišnice za navodnjavanje i toalete, kao i smanjenje rasipanja vode tokom aktivnosti događaja, predstavljaju važne korake. Pored toga, sprečavanje zagađenja vode pravilnim upravljanjem otpadnim vodama i hemijskim oticanjem od suštinskog je značaja za očuvanje kvaliteta vode i zdravlja ekosistema.

Praktični predlozi:

Obezbediti da toaleti budu opremljeni pametnim sistemima za ispiranje radi optimizacije potrošnje vode;

Planirati zalivanje terena i travnatih površina korišćenjem sistema sive vode tokom noćnih sati kako bi se smanjilo isparavanje i povećala apsorpcija vode;

Instalirati pisoare bez vode kako bi se eliminisala potrošnja vode u sanitarnim prostorijama;

Podsticati praksu štednje vode kroz ciljane poruke i edukativne kampanje;

Slavine na lavaboima i tuševima opremiti funkcijama „low flow“ za smanjenje potrošnje vode;

Postaviti kante za otpatke pored toaleta radi pravilnog odlaganja otpada i sprečavanja zagađenja vode;

Postaviti stanice za vodu kao alternativu flaširanoj vodi kako bi se smanjio plastični otpad i podstakla štednja vode;

Primeniti sisteme sive vode za toalete u novim građevinskim projektima radi efikasnog recikliranja vode;

Instalirati automatske sisteme za isključivanje vode na tuševima i stanicama za pitku vodu kako bi se sprečilo rasipanje vode;

Podržavati programe koji doprinose obezbeđivanju čiste pitke vode u zemljama u razvoju kako bi se rešili problemi nestašice vode.

Izbor ekološki prihvatljivih materijala i promotivnih proizvoda za događaje

Smanjite količinu materijala i proizvoda za #BEACTIVE DAY. Izbor održivih materijala i proizvoda za #BEACTIVE DAY događaje smanjuje uticaj na životnu sredinu i promoviše odgovornu potrošnju.

Prednost treba dati ekološki prihvatljivim opcijama kao što su biorazgradivi ili kompostabilni materijali, proizvodi od recikliranog sadržaja, kao i višekratni ili dopunjivi proizvodi. Pored toga, nabavka lokalno proizvedene robe i proizvoda sa Fair Trade sertifikatom može podržati etičke i održive lance snabdevanja.

Praktični predlozi:

Ograničiti promotivne proizvode na jednostavne i dugoročno korisne artikle;

Nabavljati materijale i promotivne proizvode od lokalnih proizvođača kako bi se smanjile emisije CO2 povezane sa transportom i podržala lokalna ekonomija;

Birati proizvode sa Fair Trade sertifikatom, poput odeće ili dodataka, kako bi se osiguralo da radnici uključeni u proizvodni proces primaju pravičnu naknadu i rade u sigurnim i etičkim uslovima;

Razmotriti celokupan životni ciklus materijala i promotivnih proizvoda – od proizvodnje do odlaganja – i birati opcije sa najmanjim uticajem na životnu sredinu u svakoj fazi;

Jasno označiti ili istaknuti ekološke karakteristike materijala i promotivnih proizvoda kako bi se učesnici upoznali sa merama održivosti koje se sprovode;

Sarađivati sa prodavcima i dobavljačima u cilju pronalaženja inovativnih ekološki prihvatljivih alternativa i praćenja najnovijih dostignuća u oblasti održivih materijala i proizvoda;

Uključiti učesnike u aspekt održivosti materijala i promotivnih proizvoda kroz prikupljanje povratnih informacija, predloga i ideja za unapređenje.

Održivi catering i izbor hrane i pića

Održivi catering i izbor hrane imaju ključnu ulogu u smanjenju ekološkog otiska događaja.

Organizatori mogu dati prednost lokalno proizvedenoj, organskoj i sezonskoj hrani, kao i vegetarijanskim i biljnim opcijama, kako bi se smanjile emisije gasova sa efektom staklene bašte i promovisala održiva poljoprivreda. Pored toga, smanjenje otpada od hrane kroz pravilno određivanje porcija, doniranje i kompostiranje može dodatno unaprediti održivost u oblasti ishrane.

Praktični predlozi:

Služiti isključivo lokalnu i sezonsku hranu kako bi se uskladila sa lokalnim prinosima i smanjio uticaj transporta na životnu sredinu;

Nuditi lokalno proizvedene vegetarijanske i veganske opcije kako bi se promovisala biljna ishrana, koja ima manji ekološki otisak u poređenju sa proizvodima životinjskog porijekla;u

Služiti organske ili Fair Trade proizvode kako bi se obezbedile etičke prakse nabavke i proizvodnje;

Eliminisati plastični pribor za jelo i tanjire kako bi se smanjio otpad i zagađenje životne sredine;

Postaviti stanice za vodu radi smanjenja plastičnog otpada i omogućavanja hidratacije bez negativnog uticaja na životnu sredinu;

Odrediti odgovarajuće veličine porcija kako bi se smanjio otpad od hrane i omogućilo efikasno korišćenje resursa;

Donirati preostalu hranu lokalnim skloništima ili bankama hrane kako bi se pomoglo osobama kojima je pomoć potrebna i smanjio otpad od hrane;

Nuditi pića u povratnim staklenim ambalažama kako bi se smanjio ambalažni otpad i podstakla ponovna upotreba;

Koristiti biorazgradive materijale za jednokratnu upotrebu, poput papira, drveta ili bambusa, kako bi se smanjio uticaj na životnu sredinu i promovisalo ekološki prihvatljivo odlaganje otpada, ali samo onda kada su iscrpljene mogućnosti za višekratnu upotrebu / pranje;

Smanjiti količinu uvoznog mesa kako bi se umanjile emisije ugljenika povezane sa transportom na velike udaljenosti.

Podizanje svesti i komunikacioni materijali za inicijative održivosti

Efikasna komunikacija i edukacija imaju ključnu ulogu u uključivanju učesnika događaja i zainteresovanih strana u inicijative održivosti.

Organizatori događaja mogu koristiti različite kanale, uključujući društvene mreže, internet stranice i biltene, kako bi informisali učesnike o održivim praksama, naglasili uticaj aktivnosti događaja na životnu sredinu i promovisali mogućnosti za učešće i angažovanje. Pored toga, organizovanje edukativnih radionica, seminara i interaktivnih aktivnosti može produbiti razumevanje pitanja održivosti među učesnicima i podstaći promene u ponašanju.

Praktični predlozi:

- 1 Posetiocima pružiti vizuelno privlačne informacije o održivosti kako bi se privukla njihova pažnja i podstaklo angažovanje;
- 2 Primeniti pametne komunikacione strategije za efikasno prenošenje poruka o održivosti medijima, uključujući navođenje konkretnih aktivnosti pogodnih za medijsko izveštavanje;
- 3 Integrisati inicijative održivosti u sve komunikacione kanale kako bi se obezbedila dosledna komunikacija i maksimalan domet;
- 4 Istaknuti jednu ili dve jedinstvene inicijative održivosti sa zanimljivim medijskim uglom kako bi bile upečatljive i lako deljive;
- 5 Davati prednost digitalnim oblicima komunikacije u odnosu na štampane materijale kako bi se smanjio papirni otpad i uticaj na životnu sredinu;
- 6 Komunicirati aktivnosti održivosti prije, tokom i nakon događaja kako bi se održalo interesovanje i dodatno učvrstile poruke;
- 7 U naknadnoj komunikaciji predstaviti konkretne primere rezultata i uticaja mera održivosti kako bi se pokazala efikasnost sprovedenih inicijativa;
- 8 U svim komunikacionim materijalima navesti politiku održivosti kako bi se naglasila posvećenost zaštiti životne sredine;
- 9 Prevesti komunikacione materijale na relevantne jezike ukoliko događaj uključuje međunarodne goste, kako bi se obezbedila inkluzivnost i pristupačnost.

Smeštaj i pitanja vezana za boravak učesnika

Obezbeđivanje održivih opcija smeštaja za učesnike od ključnog je značaja za promovisanje ekološki osveštenih izbora tokom #BEACTIVE DAY događaja.

Podsticanjem učesnika da biraju smeštajne kapacitete sa ekološkim sertifikatima ili one koji već primenjuju inicijative održivosti, organizatori događaja mogu doprineti smanjenju ukupnog ekološkog otiska događaja. Pored toga, pružanje informacija o opcijama javnog prevoza ili organizovanje prevoza između smeštaja i mesta održavanja događaja može dodatno smanjiti emisije ugljenika povezane sa putovanjem.

Praktični predlozi:

Aktivno promovisati smeštaje sa ekološkim sertifikatima i one koji imaju razvijene inicijative održivosti;

Organizovati prevoz do i od smeštaja kako bi se pojednostavila logistika putovanja i smanjio uticaj na životnu sredinu;

U okviru politike održivosti propisati korišćenje ekološki označenih smeštaja za interna putovanja povezana sa događajem;

Podsticati korišćenje smeštaja u blizini mesta održavanja događaja kako bi se smanjile udaljenosti putovanja i promovisale održive prakse putovanja.

Sarađivati sa smeštajnim objektima sa ekološkim oznakama radi obezbeđivanja posebnih pogodnosti za učesnike i posetioce;

Alat i metode za prikupljanje podataka i evaluaciju

Korišćenje alata i metoda za prikupljanje podataka i evaluaciju od suštinskog je značaja za precizno merenje uticaja #BEACTIVE DAY događaja na životnu sredinu.

Organizatori događaja mogu koristiti ankete, upitnike, posmatranja i sisteme za praćenje podataka kako bi prikupili informacije o praksama održivosti, ponašanju učesnika i rezultatima u oblasti zaštite životne sredine. Pored toga, saradnja sa stručnjacima za životnu sredinu ili istraživačkim institucijama može pružiti dragocenu stručnu podršku u analizi i tumačenju podataka.

Praktični predlozi:

- 1 Sprovoditi ankete ili upitnike prije događaja kako bi se procenili stavovi i ponašanje učesnika u vezi sa održivošću;
- 2 Sprovoditi ankete nakon događaja radi prikupljanja povratnih informacija o efikasnosti mera održivosti;
- 3 Koristiti metode posmatranja tokom događaja kako bi se pratila interakcija učesnika sa inicijativama održivosti;
- 4 Priminiti sisteme za praćenje podataka radi nadzora ključnih pokazatelja održivosti u realnom vremenu;
- 5 Sarađivati sa stručnjacima za zaštitu životne sredine u cilju razvoja sveobuhvatnih protokola za prikupljanje podataka;
- 6 Obezbediti resurse ili linkove ka onlajn kalkulatorima ekološkog otiska kako bi učesnici mogli proceniti svoj uticaj na životnu sredinu i izvan samog događaja;
- 7 Uspostaviti partnerstva sa akademskim institucijama radi sprovođenja detaljnijih istraživanja o rezultatima održivosti;
- 8 Uključiti učesnike u proces prikupljanja podataka kako bi se podstakao osećaj odgovornosti i vlasništva nad inicijativama održivosti.

04 PLAN DELOVANJA: KAKO SVESTI UTICAJ NA ŽIVOTNU SREDINU NA MINIMUM

Ovaj plan delovanja pruža pristup korak po korak kako bi se organizatorima #BEACTIVE DAY aktivnosti pomoglo da smanje svoj uticaj na životnu sredinu i prihvate održive prakse.

Ovi praktični saveti i strategije pomoći će u svakoj fazi pripreme događaja, od osmišljavanja do evaluacije nakon događaja.

Korak 1: Planirane pre događaja

- **Postavljanje ciljeva održivosti:** Definisati konkretne ekološke ciljeve za događaje i/ili aktivnosti u okviru kampanje **#BEACTIVE DAY**, usklađene sa širim ciljevima promocije fizičke aktivnosti uz istovremeno smanjenje uticaja na životnu sredinu. To mogu biti ciljevi poput smanjenja otpada, smanjenja potrošnje energije ili promovisanja ekološki prihvatljivog prevoza.
- **Izbor lokacije:** Kada god je moguće, birati lokacije za **#BEACTIVE DAY** aktivnosti koje daju prioritet održivosti, poput objekata sa ekološkim sertifikatima ili standardima zelene gradnje.
- **Prevoz:** Podsticati učesnike da koriste održive opcije prevoza za dolazak na **#BEACTIVE DAY** događaje, promovisujući javni prevoz, biciklizam i zajedničku vožnju. Uspostaviti sistem za merenje CO₂- otiska prevoza.
- **Digitalna promocija:** Koristiti digitalne marketinške kanale za promociju **#BEACTIVE DAY** aktivnosti kako bi se smanjila potreba za štampanim promotivnim materijalima i količina otpada.

Korak 2: Realizacija događaja

- **Upravljanje otpadom:** Primeniti efikasne prakse upravljanja otpadom na **#BEACTIVE DAY** događajima, uključujući stanice za reciklažu, kompostiranje organskog otpada i smanjenje upotrebe plastike za jednokratnu upotrebu.
- **Energetska efikasnost:** Koristiti energetske efikasne rasvete i opremu tokom **#BEACTIVE DAY** aktivnosti, te istražiti mogućnosti korišćenja obnovljivih izvora energije gde god je to izvodljivo.
- **Očuvanje vode:** Primeniti mere za uštedu vode na **#BEACTIVE DAY** događajima, kao što su stanice za dopunu vode i podsticanje učesnika da donose svoje višekratne flaše za vodu.
- **Ekološki prihvatljivi promotivni proizvodi:** Ukoliko se nude promotivni proizvodi za **#BEACTIVE DAY**, dati prednost artiklima izrađenim od održivih materijala i lokalno nabavljenim proizvodima, te razmotriti digitalne suvenire radi smanjenja otpada.
- **Izbor hrane i pića:** Birati lokalno proizvedene, organske i vegetarijanske opcije za osveženje na **#BEACTIVE DAY** događajima kako bi se smanjio CO₂-otisak povezan sa hranom.
- **Aktivnosti za angažovanje učesnika:** Uključiti edukativne sesije i radionice o održivosti u programe **#BEACTIVE DAY** kako bi se podigla svest i inspirisali učesnici da usvoje ekološki prihvatljive prakse.

Korak 3: Evaluacija nakon događaja

- **Prikupljanje podataka:** Prikupiti podatke o potrošnji energije, količini otpada i drugim ekološkim pokazateljima tokom **#BEACTIVE DAY** događaja kako bi se procenio njihov ekološki otisak.
- **Povratne informacije i refleksija:** Zatražiti povratne informacije od učesnika, volontera i zainteresovanih strana o naporima održivosti u okviru **#BEACTIVE DAY** aktivnosti i iskoristiti te informacije za identifikovanje oblasti koje je potrebno unaprediti.
- **Procena uticaja:** Sprovesti sveobuhvatnu procenu uticaja **#BEACTIVE DAY** događaja na životnu sredinu, naglašavajući uspehe i identifikujući mogućnosti za dalje inicijative održivosti.
- **Dokumentacija:** Izraditi detaljan izveštaj o inicijativama održivosti sprovedenim tokom **#BEACTIVE DAY** aktivnosti i podeliti dobre prakse i naučene lekcije sa drugim organizacijama u sektoru.
- **Obnova prirode:** Razmotriti donacije lokalnim organizacijama za zaštitu prirode koje se bave obnovom prirodnih staništa i unapređenjem biodiverziteta, kako bi se nadoknadio / ublažio izmereni CO₂-otisak događaja. Preporučeni trošak iznosi približno 25 € po toni CO₂e.

Dodatna razmatranja

- **Saradnja i partnerstva:** Partnerstvo sa lokalnim organizacijama za održivost ili ekološki osveštenim kompanijama unapređuje zelene inicijative događaja kroz korišćenje stručnosti, resursa i mreža kontakata. Time se podstiče osećaj zajedništva i kolektivne odgovornosti prema zaštiti životne sredine.
- **Kontinuirano unapređenje:** Uspostavljanje sistema povratnih informacija omogućava stalnu evaluaciju i unapređenje praksi održivosti. Učeći iz prethodnih iskustava i uzimajući u obzir povratne informacije zainteresovanih strana, organizatori mogu kontinuirano unapređivati uticaj budućih događaja na životnu sredinu.
- **Edukacija i podizanje svesti:** Organizovanje obuka i obezbeđivanje resursa o održivim praksama podiže svest među organizatorima događaja i učesnicima o značaju zaštite životne sredine. Time se pojedinci osnažuju da donose informisane odluke i usvajaju održiva ponašanja i van konteksta samog događaja.

Ovaj plan delovanja može efikasno smanjiti uticaj aktivnosti kampanje **#BEACTIVE DAY** 2024 na životnu sredinu, istovremeno inspirišući druge aktere u evropskom sektoru fitnesa, fizičke aktivnosti i sporta da usvoje održive prakse.

05 IZAZOVI PRI INTEGRISANJU ODRŽIVOSTI U DOGAĐAJE

U nastojanju da se organizuju ekološki osvešteni **#BEACTIVE DAY** događaji, od suštinskog je značaja prepoznati i rešiti izazove povezane sa integrisanjem održivih praksi.

Uvidi prikupljeni od partnera ukazuju na ključne oblasti u kojima se mogu pojaviti prepreke, otvarajući prostor za razvoj informisanih strategija i rešenja.

Organizacioni izazovi

Revizija organizacionih struktura kako bi održivost postala prioritet predstavlja značajan izazov. To podrazumeva preoblikovanje internih procesa i razvoj kulture odgovornosti prema životnoj sredini. Potrebne su suštinske promene u donošenju odluka, raspodeli resursa i operativnim procedurama kako bi se principi održivosti integrisali u upravljanje događajima. Prevazilaženje ovog izazova zahteva snažno liderstvo, jasnu komunikaciju i efikasne strategije upravljanja promenama.

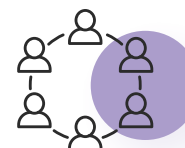
Uključivanje učesnika

Podsticanje učesnika na održivo ponašanje, poput pravilnog odlaganja otpada, može predstavljati centralni izazov. Prevazilaženje ustaljenih navika i pasivnosti radi podsticanja aktivnog uključivanja u ekološki osveštene prakse zahteva inovativne pristupe. Ohrabrivanje korišćenja označenih kanti za razdvajanje otpada i promovisanje odgovorne potrošnje zahtevaju efikasne strategije komunikacije i motivacije.

Pronalaženje održivih partner i proizvoda

Obezbeđivanje partnerstava sa sponzorima koji nude održiva rešenja predstavlja poseban izazov. Pronalaženje pružalaca usluga čija su rešenja usklađena sa ciljevima održivosti, uz istovremeno ispunjavanje zahteva događaja, zahteva pažljivo istraživanje i pregovaranje. Pored toga, obezbeđivanje dostupnosti i pristupačnosti održivih proizvoda i usluga dodatno komplikuje proces nabavke.

Koordinacija između više organizatora

Novi izazov koji je identifikovan jeste nedostatak kontrole nad događajima koje realizuju različiti organizatori u različitim državama. Ovakva decentralizacija može dovesti do neujednačene primene održivih praksi. Pored toga, mnogi organizatori mogu biti usmereni na druge aspekte planiranja događaja, zbog čega održivost može ostati u drugom planu. Koordinacija i obezbeđivanje jedinstvenog pristupa održivosti među različitim organizatorima zahtevaju snažne mehanizme komunikacije i nadzora.

06 KAKO INSPIRISATI ODRŽIVE PRAKSE

Ovaj odeljak predstavlja primere uspešnih inicijativa održivosti i pozitivnih praksi sa različitih događaja i kampanja.

Ove studije slučaja pružaju uvid u inovativne pristupe smanjenju ekološkog otiska i promovisanju ekološki prihvatljivih praksi, služeći kao stvarni primeri uspešnih inicijativa održivosti i izvor inspiracije.

U nastavku slede primeri dobrih praksi i uspešnih priča koje mogu poslužiti kao inspiracija za **#BEACTIVE DAY** događaje!

Inicijativa „Caps for Future“ (Poklopci za budućnost) Bugarskog udruženja za zdravlje i fitnes (predlog za **#BEACTIVE DAY** 2024)

Bugarsko udruženje za zdravlje i fitnes predstavlja inicijativu „Caps for Future“, usmerenu na promovisanje reciklaže plastičnih flaša na događajima. Kutije za prikupljanje biće postavljene na svakom organizovanom događaju, podstičući učesnike da odlažu plastične flaše na odgovarajući način. Ovo partnerstvo sa nacionalnom humanitarnom organizacijom podstiče odgovornost prema životnoj sredini i istovremeno promoviše ciljeve **#BEACTIVE DAY** kampanje.

Više informacija: https://www.facebook.com/kapachkizabudeshte/?locale=bg_BG

DM Tek za Ženske (DM Trka za žene) - Ljubljana, Slovenija

U Ljubljani, manifestacija DM Tek za Ženske predstavlja jedan od najvećih sportskih događaja sa oko 50.000 učesnika. Suočeni sa izazovima vezanim za otpad od plastičnih flaša, organizatori događaja uveli su mere održivosti kako bi smanjili negativan uticaj na životnu sredinu.

Događaj je uveo održivu politiku ambalaže odnosno politiku „ponesi svoje“, čime se smanjuje oslanjanje na plastičnu ambalažu za jednokratnu upotrebu. Pored toga, kako bi podstakli korišćenje višekratnih flaša, organizatori su obezbedili dovoljan broj stanica za dopunu pitke vode. U skladu s tim, učesnici se edukuju o značaju reciklaže plastičnih materijala, dok su na lokaciji događaja postavljene brojne kante za reciklažu radi pravilnog odlaganja otpada.

Na kraju, događaj aktivno promoviše korišćenje javnog prevoza prilikom dolaska u glavni grad, nudeći posebne vozne karte za učesnike kako bi se smanjile emisije ugljenika nastale individualnim načinima prevoza.

Posvećenost manifestacije DM Tek za Ženske održivosti ne samo da rešava neposredni problem otpada od plastičnih flaša, već predstavlja i primer dobre prakse za druge velike događaje u promovisanju ekološki prihvatljivih rešenja i odgovornosti prema životnoj sredini.

Više informacija: [DM Tek za Ženske Website](#)

#BeKULT: Negovanje održivosti u događajima - Nemačka

U osvežavajućem zaokretu ka održivosti, Algoj triatlon (Allgäu Triathlon) je od 2022. godine prihvatio inicijativu #BeKULT, te dao pohvalan primer manjim događajima. #BeKULT predstavlja dugoročnu posvećenost ambicioznim ciljevima održivosti, a ne prolazni trend.

Među značajnim merama ističu se naručivanje majica za događaj isključivo unapred, kao i ukidanje podele torbi za presvlačenje. Katering na događaju daje prioritet regionalnim, sezonskim i pretežno veganskim opcijama, dok se na ugostiteljskim punktovima koriste čaše za višekratnu upotrebu.

Napredak koji je ostvario Algoj triatlon ukazuje na širi trend razvoja održivosti u organizaciji događaja i predstavlja pozitivan pomak u pravom smeru.

Više informacija: <https://www.allgaeu-triathlon.de/bekult/>

Beach Volley-Ball Baden – Austrija

Beach Volley-Ball Baden u Austriji predstavlja odličan primer primene ekološki prihvatljivih rešenja u praksi. Više od 18 godina ovaj turnir važi za lidera održivosti u svetu sporta, te privlači oko 20.000 posetilaca godišnje koji dolaze da prate odbojku na pesku u slikovitom ambijentu kupališta Baden.

Od drvenih reklamnih panoa do lokalno proizvedene sezonske hrane i pića, svaki aspekt događaja odražava posvećenost održivosti. Beach Volley-Ball Baden postavlja standard za besprekorno integrisanje ekoloških aspekata u sportske događaje, inspirišući druge da slede isti put u smanjenju svog uticaja na životnu sredinu.

Više informacija: <https://www.hsg-events.at/project/beachvolleyball-baden/>

Evropske univerzitetske igre Coimbra 2018 – Portugal

Na Evropskim univerzitetskim igrama Coimbra 2018 održivost je bila u centru pažnje zajedno sa sportom. Organizatori su nastojali da integrišu ekološki prihvatljive elemente i aktivnosti u sam događaj.

Inicijative u oblasti prevoza i mobilnosti uključivale su podsticanje pešačenja između lokacija događaja i obezbeđivanje bicikala za osoblje i volontere. Partnerstvo sa gradom i lokalnim vodovodnim preduzećem omogućilo je postavljanje stanica za vodu, čime je promovisano korišćenje višekratnih flaša za vodu.

Nabavkom i upravljanjem hranom bavila se Univerzitet u Coimbri, koji je istovremeno predvodio aktivnosti usmerene na smanjenje otpada od hrane. Edukativne radionice o održivosti, organizovane u saradnji sa ENGSO Youth, aktivno su uključivale učesnike i volontere.

Događaj je ostvario uspeh u smanjenju zagađenja izazvanog prevozom i u minimizovanju otpada od hrane, zbog čega je Univerzitet u Coimbri bio među finalistima u kategoriji održivosti hrane u okviru nagrada Food & Nutrition Awards.

Više informacija: <https://www.eug2018.com/>

Prikupljanje i kvantifikacija otpada - Evropa

Program Ocean Initiative ima za cilj borbu protiv zagađenja mora uključivanjem volontera, gledalaca i sportista u aktivnosti prikupljanja otpada na lokacijama takmičenja.

Kampanju Ocean Initiatives organizuje fondacija Surfrider Foundation Europe, a fokusirana je na edukaciju, građansku nauku i zagovaranje u cilju rešavanja problema morskog otpada. Volonteri širom sveta sprovode akcije čišćenja uz podršku fondacije.

Organizatori događaja mogu učestvovati registracijom svoje akcije čišćenja, odabirom potrebnog materijala iz besplatnog kompleta i dostavljanjem informacija o događaju. Ovaj proces omogućava organizatorima da dobiju potvrdu i prate napredak svojih aktivnosti. Kvantifikovanjem prikupljenog otpada organizatori dobijaju uvid u izvore zagađenja, pružajući učesnicima i zainteresovanim stranama konkretne podatke i resurse. Na osnovu tih podataka mogu se razviti planovi delovanja za smanjenje zagađenja, poput preispitivanja načina nabavke vode radi smanjenja otpada od plastičnih flaša.

Više informacija: <https://www.initiativesoceanes.org/en/>

07 ZAKLJUČAK

Vodič za održivost #BEACTIVE DAY 2024 predstavlja zajedničku posvećenost negovanju ekološki osveštenih praksi u oblasti događaja vezanih za fitnes i fizičku aktivnost.

Kroz ceo dokument naglašava se izuzetan značaj uzimanja u obzir uticaja na životnu sredinu prilikom planiranja i realizacije **#BEACTIVE DAY** događaja i aktivnosti. Od promovisanja održivih opcija prevoza do smanjenja stvaranja otpada i očuvanja vodnih resursa, svaki aspekt potvrđuje našu posvećenost smanjenju ekološkog otiska svih aktivnosti.

Integrisanje održivosti u planiranje događaja ne odnosi se samo na ispunjavanje odgovornosti prema životnoj sredini; ono donosi i brojne dodatne koristi. Pored toga, vodič naglašava ključnu ulogu organizacija iz oblasti fitnesa i fizičke aktivnosti u pokretanju promena u oblasti zaštite životne sredine i promovisanju

održivosti unutar svojih zajednica. Primenom održivih praksi u svom radu i događajima, ove organizacije mogu inspirisati svoje članove i zainteresovane strane da usvoje održive stilove života.

Sa ciljem da **#BEACTIVE DAY** postane ekološki osvešteno iskustvo, uvidi i praktični predlozi predstavljeni u ovom dokumentu služe kao smernice organizatorima događaja. Integrisanjem održivosti u samu srž procesa planiranja događaja ne samo da doprinosimo globalnim naporima u borbi protiv klimatskih promena i degradacije životne sredine, već i otvaramo put ka inkluzivnijoj i otpornijoj budućnosti za sve.

08 BIBLIOGRAFIJA I KORISNI IZVORI

Dostupan je veliki broj resursa i alata koji mogu pružiti podršku integriranju održivosti u događaje i šire.

U nastavku se nalazi pažljivo odabrana lista vrednih izvora koji vam mogu pomoći na putu ka održivosti, uključujući linkove ka standardima, strategijama i bazama znanja koje su već u primeni. Ovi resursi pružaju čvrstu osnovu za dalje istraživanje i sprovođenje održivih praksi.

Smernice na nivou politika

Preporuke i smernice Jedinice za sport Evropske komisije o ekološki održivom sportu: „Priručnik za sportski sektor u okviru Evropskog zelenog dogovora“ (decembar 2023. godine)
<https://sport.ec.europa.eu/news/a-sport-sector-playbook-for-the-european-green-deal>

Politika Evropske unije – Evropski zeleni dogovor
https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

Postojeći standard i okviri

Fond za ciljeve održivog razvoja – „Doprinos sporta ostvarivanju ciljeva održivog razvoja: Priručnik za delovanje“ (2018.)
https://www.sdgfund.org/sites/default/files/report-sdg_fund_sports_and_sdgs_web.pdf

Okvir Ujedinjenih nacija za klimatske promene – „Sports for Climate Action Framework“ (2016.)
https://unfccc.int/sites/default/files/resource/Sports_for_Climate_Action_Declaration_and_Framework.pdf

Strategija održivosti Međunarodnog olimpijskog komiteta (2017.)
https://library.olympics.com/Default/doc/SYRACUSE/171454/ioc-sustainability-strategy-international-olympic-committee?_lg=en-GB

Okvir „Sports for Nature“ Međunarodne unije za zaštitu prirode (IUCN) (2018.)
<https://www.iucn.org/our-work/topic/tourism-and-sport/sports-nature>

Međunarodna organizacija za standardizaciju – „Održivi događaji sa ISO 20121“ (2012.)
<https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/store/en/PUB100302.pdf>

Postojeće baze znanja i platforme

Međunarodni olimpijski komitet (IOC)
<https://olympics.com/ioc/sustainability/ioc-as-leader-of-the-olympic-movement/case-studies>

Platforma Sustainability.sport
<https://sustainability.sport/>

Projekat “The Green Sports Hub Europe”
<https://greensportshub.eu/>

„Aspects of Sustainability“ – Švedska sportska konfederacija (2016.)
<https://hallbaraidrottsevenemang.se/wp-content/uploads/2020/06/Aspects-of-Sustainability.pdf>

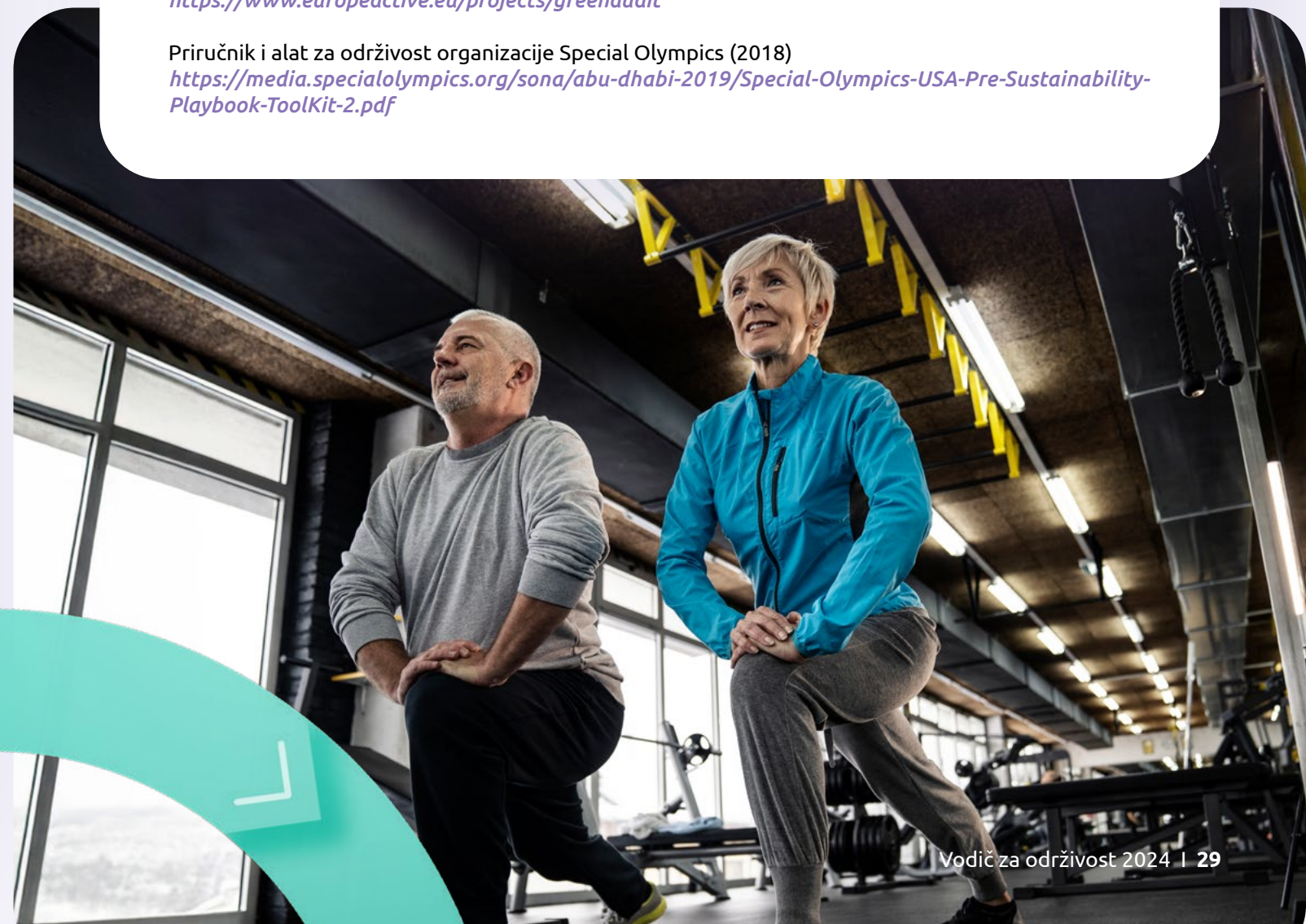
Sports and Sustainability International (SandSI)
<https://www.sportsustainability.org/>

Drugi resursi

Alat za samoprocenu Green Audit: Projekat Green Audit (Zelena revizija), sufinansiran kroz program Erasmus+, [the Green Audit project](#) imao je za cilj da odgovori na pitanja zaštite životne sredine i održivosti pružanjem podrške sportskim i fitnes klubovima / centrima, kao i akterima iz industrije, kojima može biti teško da se snađu u evropskom i međunarodnom okviru ekološke održivosti i da unaprede održivost svojih organizacija.

U tu svrhu projekat je razvio alat za samoprocenu koji pruža sveobuhvatan pregled i razumevanje postojećih aktivnosti organizacije u oblasti održivosti, kao i smernice za dalji napredak. Alat je zvanično predstavljen u novembru 2023. godine, i dalje je dostupan [online](#).
<https://www.europeactive.eu/projects/greenaudit>

Priručnik i alat za održivost organizacije Special Olympics (2018)
<https://media.specialolympics.org/sona/abu-dhabi-2019/Special-Olympics-USA-Pre-Sustainability-Playbook-Toolkit-2.pdf>

2024 #BEACTIVE DAY

O PROJEKTU #BEACTIVE DAY 2024

Projekat #BEACTIVE DAY 2024 predstavlja jednogodišnju inicijativu koju koordiniraju organizacija EuropeActive, uz sufinansiranje iz programa Erasmus+ Evropske unije.

Ovaj zajednički projekat okuplja osam partnera, odnosno nacionalna fitness udruženja iz Austrije, Bugarske, Češke Republike, Irske, Letonije, Rumunije, Slovenije i Holandije.

#BEACTIVE DAY predstavlja viziju „više ljudi, više aktivnosti, češće“ i proaktivan je odgovor na rastući problem fizičke neaktivnosti. Kao kampanja koja se sprovodi širom Evrope, **#BEACTIVE DAY** je inicijativa evropskog sektora fitnesa i fizičke aktivnosti koja organizuje besplatne događaje i aktivnosti za sve, slaveći radost fizičke aktivnosti.

Svake godine, 23. septembra i tokom poslednje nedelje u mesecu, **#BEACTIVE DAY** nudi širok spektar dinamičnih događaja – od otvorenih teretana, parkova i aktivnosti na otvorenom, do škola i virtuelnih izazova. Na taj način kampanja direktno doprinosi najvećoj evropskoj kampanji za promociju sporta i fizičke aktivnosti – Evropskoj nedelji sporta Evropske komisije (EWoS). Povezanost kampanje **#BEACTIVE DAY** sa Evropskom nedeljom sporta omogućava snažne veze na evropskom, nacionalnom i regionalnom nivou, značajno doprinoseći njenom uspehu.

Više informacija o aktivnostima projekta **#BEACTIVE DAY 2024** dostupno je na:

europeactive.eu/projects/beactiveday2024

a više o široj **#BEACTIVE DAY** kampanji na:

beactiveday.eu

A special thank you to the National Associations that translated the Guide despite not being part of the initial project consortium

Co-funded by
the European Union

ODRICANJE OD ODGOVORNOSTI: Sufinansirano sredstvima Evropske unije. Stavovi i mišljenja izneseni u ovom dokumentu predstavljaju isključivo stavove autora i ne moraju nužno odražavati stavove Evropske unije niti Evropske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Evropska unija i EACEA ne snose odgovornost za sadržaj ovog dokumenta.